

Spotřební daně v EU

Simona Drobná

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Simona DROBNÁ**
Osobní číslo: **M09157**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**

Téma práce: **Spotřební daně v EU**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky z oblasti spotřebních daní.

II. Praktická část

- Popište a srovnajte spotřební daně v České republice a ve vybraných státech Evropské unie.
- Na základě zjištěných poznatků zformulujte závěrečná doporučení pro daňovou politiku v oblasti spotřebních daní.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. Vyd. 5. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace v EU se základními judikáty SD EU včetně zpracování Lisabonské smlouvy a novelizací směrnice 2006/112/ES. Vyd. 4., aktualizované. Praha: Linde, 2010. 351 s. ISBN 978-80-7201-799-7.

ŠIROKÝ, Jan. Daňové teorie: s praktickou aplikací. Vyd. 2. Praha: C.H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

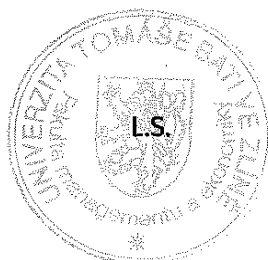
ŠULC, Ivo. Zákon o spotřebních daních. Vyd. 3., aktualizované. Olomouc: ANAG, 2010. 408 s. ISBN 978-80-7263-608-2.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2010. Vyd. 10., aktualizované. Praha: VOX, 2010. 355 s. ISBN 978-80-86324-86-9.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Václav Vybíhal, CSc.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **2. dubna 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2012**

Ve Zlíně dne 2. dubna 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 9.5.2012.....

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je srovnat spotřební daně v České republice a ve vybraných státech Evropské unie. Práce je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou definovány základní pojmy. Následně je popsána problematika spotřebních daní se zaměřením na harmonizaci daní ze spotřeby v EU, jejich charakteristika a předpisy v oblasti akcízů. Praktická část je zaměřena na zdaňování alkoholických nápojů, rozvinutí problematiky týkající se stanovených minimálních sazeb a srovnání průměrného daňového zatížení lihovin ve vybraných státech EU.

Klíčová slova: daň, selektivní spotřební daně, zdanění, směrnice Evropské unie, daňové zatížení, alkohol, sazba daně,

ABSTRACT

The main goal of the bachelor thesis is to compare excise taxes in the Czech Republic with excise taxes of selected countries of the European Union. The thesis is divided into two parts, the theoretical and the practical part. In the theoretical part are defined the basic concepts and after it is described the issue of excise focusing on harmonization of consumption taxes in the European Union, their characteristic of taxes and legislation in the excise duties. The practical part is focused on the taxation of alcoholic drinks, analyzing of the given minimal rates issue and comparison of the average tax burden on the spirits in selected countries of the European Union.

Keywords: tax, selective excise taxes, taxation, directive of European Union, tax burden, alcohol, tax rate,

Chtěla bych poděkovat vedoucímu bakalářské práce prof. Ing. Václavu Vybíhalovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 DEFINICE, FUNKCE A KLASIFIKACE DANÍ	11
1.1 DEFINICE DANĚ	11
1.2 DAŇOVÁ SOUSTAVA, DAŇOVÝ SYSTÉM	11
1.3 POPLATNÍK, PLÁTCE DANĚ.....	12
1.4 FUNKCE DANÍ.....	12
1.5 TRŽIDĚNÍ DANÍ.....	12
2 SPOTŘEBNÍ DANĚ OBECNĚ	15
2.1 HISTORIE	15
2.2 KLASIFIKACE SPOTŘEBNÍCH DANÍ	16
2.2.1 Všeobecné spotřební daně.....	16
2.2.2 Selektivní spotřební daně (akcízy)	17
3 SELEKTIVNÍ SPOTŘEBNÍ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE	18
3.1 HLAVNÍ DŮVODY ZAVEDENÍ SPOTŘEBNÍ DANĚ.....	18
3.2 NEVÝHODY SPOTŘEBNÍ DANĚ	18
3.3 PŘEDMĚT DANĚ.....	19
3.4 PLÁTCE DANĚ.....	19
3.5 VZNIK DAŇOVÉ POVINNOSTI.....	20
3.6 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ.....	20
4 HARMONIZACE DANÍ ZE SPOTŘEBY V EU	21
4.1 SMĚRNICE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ K HARMONIZACI AKCÍZŮ.....	22
4.2 SMĚRNICE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ O SAZBÁCH AKCÍZŮ	25
4.2.1 Akcízy u energetických produktů a elektřiny	25
4.2.2 Akcízy pro líh a alkoholické nápoje	27
4.2.3 Akcízy na tabákové výrobky.....	28
4.3 ROZDÍLNÉ CENY POHONNÝCH HMOT, ALKOHOLU A CIGARET.....	29
4.4 VÝVOJ SAZEB AKCÍZŮ V ČESKÉ REPUBLICE	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
5 ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU VE VYBRANÝCH STÁTECH EU	33
5.1 ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU SPOTŘEBNÍ DANÍ V ČR.....	33
5.1.1 Becherovka.....	35
5.1.2 Absolut vodka	36
5.1.3 Tullamore dew.....	36
5.2 ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU SPOTŘEBNÍ DANÍ NA SLOVENSKU	37
5.2.1 Becherovka.....	37
5.2.2 Absolut vodka	38
5.2.3 Tullamore dew.....	39
5.3 ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU SPOTŘEBNÍ DANÍ V RAKOUSKU	40
5.3.1 Becherovka.....	40
5.3.2 Absolut vodka	41

5.3.3	Tullamore dew.....	41
5.4	ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU SPOTŘEBNÍ DANÍ V NĚMECKU	42
5.4.1	Becherovka.....	42
5.4.2	Absolut vodka	43
5.4.3	Tullamore dew.....	44
5.5	ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU SPOTŘEBNÍ DANÍ V POLSKU	44
5.5.1	Becherovka.....	45
5.5.2	Absolut vodka	45
5.5.3	Tullamore dew.....	46
5.6	ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU SPOTŘEBNÍ DANÍ V BULHARSKU.....	47
5.6.1	Becherovka.....	47
5.6.2	Absolut vodka	48
5.6.3	Tullamore dew.....	48
5.7	ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU SPOTŘEBNÍ DANÍ VE ŠVÉDSKU.....	49
5.7.1	Becherovka.....	50
5.7.2	Absolut vodka	51
5.7.3	Tullamore dew.....	51
6	ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ.....	53
	ZÁVĚR.....	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	58
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	59
	SEZNAM TABULEK	60
	SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Spotřební daně řadíme mezi nepřímé daně a jejich vysoké sazby spolu s nízkou elasticitou spotřeby z nich činí významný a stabilní daňový výnos do státní poklady, který si může stát poměrně snadno naplánovat. Tyto daně jsou odevzdávány výrobcí a obchodníky do veřejného rozpočtu, zároveň se ale předpokládá, že o částku daně zvýší své ceny a výši daně tedy vyberou od zákazníků. Spotřební daně nezohledňují důchodovou ani majetkovou situaci spotřebitele, neboť jsou vyměřeny ve stejné výši pro lidi s vysokými i nízkými příjmy či bohatstvím.

Ve své práci se zabývám spotřebními daněmi v Evropské unii. Důležitým mezníkem ve vývoji spotřebních daní v České republice byla daňová reforma v roce 1993. Od tohoto roku se začaly spotřební daně uplatňovat. K nejvýznamnějším změnám bezpochyby patří vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004. Tato skutečnost si vyžádala sjednocení legislativy i v oblasti spotřebních daní. V České republice nabyt k 1. lednu 2004 účinnosti zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, který vychází z konstrukce směrnice Rady 92/12/EHS ze dne 25. února 1992 o obecné úpravě, držení, pohybu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani.

Tato práce si klade za cíl srovnat spotřební daně ve vybraných státech Evropské unie a rozvinout problematiku stanovených minimálních sazeb. Bakalářská práce má dvě části, a to teoretickou a praktickou.

Teoretickým základem bude stručná charakteristika daní, jejich členění a funkce. Dále objasním oblast spotřebních daní obecně. V bakalářské práci se zaměřím na selektivní spotřební daně, tzv. akcízy¹. V rámci teoretické části bude popsána harmonizace daní ze spotřeby v EU, jejich charakteristika a předpisy v oblasti akcízů.

Z důvodu rozsáhlosti tématu se v praktické části detailněji zaměřím výlučně na zdaňování alkoholických nápojů ve vybraných státech EU. Objasním, jak se projeví spotřební daň v prodejní ceně alkoholu ve státech, kde je sazba daně nejnižší, například v Bulharsku a naopak v zemích, kde jsou daně nejvyšší, například ve Švédsku. Zaměřím se rovněž na státy, s nimiž Česká republika sousedí.

¹ Z anglického „Excise Duty“

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE, FUNKCE A KLASIFIKACE DANÍ

Úloha daní v ekonomice je zřejmá: mají zajistit příjmy do veřejných rozpočtů. Pokud bude existovat jakýkoliv stát, bude potřebovat ke svému fungování určité finanční prostředky. Vláda však nevybírá daně jen na financování svých výdajů, ale také pro realizaci tří základních funkcí, které budou blíže charakterizovány v následujícím textu. (Široký, 2008, s. 1)

1.1 Definice daně

Daně představují transfer finančních prostředků od soukromého sektoru do veřejného. *Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností.* (Kubátová, 2010, s. 15)

Neúčelovost znamená, že vybraná konkrétní daň nefinancuje konkrétní projekt, ale stane se součástí celkových příjmů do státního rozpočtu. Plátce daně nemůže ovlivnit, kam daně poplynou. Neekvivalentností se rozumí, že poplatník daně nemá nárok na protihodnotu ve výši odpovídající jeho platbě. (Kubátová, 2010, s. 16)

1.2 Daňová soustava, daňový systém

Často ve společnosti převládá mínění, že „daňový systém“ a „daňová soustava“ jsou totožné pojmy, avšak tuto domněnku je nutno vyvrátit a tyto dva pojmy od sebe rozlišovat.

Široký (2008) definuje daňovou soustavu jako souhrn daní vybíraných v určitém státě v určitém čase. Z právního hlediska jsou jednotlivé daně upravené v daňových zákonech. Daňová soustava je ovlivňována především velikostí státu a jeho územním členěním, tradicí způsobu výběru daní, ale i přijatými závazky, které plynou ze zapojení do mezinárodních integračních procesů.

Daňový systém je širším pojmem než daňová soustava. Zahrnuje jak daňovou soustavu, tak i právně, organizačně a technicky konstituovaný systém institucí, které zabezpečují správu daní, jejich vyměřování, vymáhání a kontrolu, a rovněž systém nástrojů, metod a pracovních postupů, které tyto instituce uplatňují ve vztahu k daňovým subjektům. (Široký, 2008, s. 10)

1.3 Poplatník, plátce daně

Plátcem daně je subjekt, který má ze zákona povinnost daň zaplatit poplatníkovi.

Poplatníkem se rozumí osoba, která nese daňové břemeno. Vybere tedy daň od plátce daně, a je povinna tuto daň odvést do státního rozpočtu. (Široký, 2008, s. 10)

1.4 Funkce daní

Široký (2008) konstatuje, že daně by měly v ekonomice napomáhat veřejnému sektoru a plnit zejména čtyři funkce:

- fiskální;
- alokační;
- redistribuční;
- stabilizační.

Alokační funkce řeší problematiku investování vládních výdajů a optimálního rozdělení mezi veřejnou a soukromou spotřebu.

Redistribuční funkce – lidé nepovažují za spravedlivé rozdělení důchodů. Daně mají za úkol přesunout část důchodů a bohatství směrem od bohatších jedinců k chudším.

Funkce stabilizační představuje snižování cyklických výkyvů v ekonomice v zájmu zajištění dostatečné zaměstnanosti a cenové stability.

Za historicky nejstarší a nejdůležitější se považuje funkce fiskální. Rozumí se jí získávání finančních prostředků do veřejných rozpočtů, z nichž jsou pak financovány veřejné výdaje. (Široký, 2008, s. 12-13)

1.5 Třídění daní

Kubátová (2010) ve své knize uvádí nejzákladnější členění daní:

- přímé;
- nepřímé.

Přímé daně platí poplatník na úkor svého důchodu a zároveň se předpokládá, že je nemůže přenést na jiný subjekt. Řadíme zde daně z důchodů a daně majetkové, případně daň z hlavy².

U **nepřímých daní** se má za to, že subjekt, který daň odvádí, ji neplatí z vlastního důchodu, ale že je přenáší na jiný subjekt. Daň je přenesena prostřednictvím zvýšení ceny. Zde patří daně ze spotřeby a obrátů, daň z přidané hodnoty a také cla. (Kubátová, 2010, s. 20)

Kubátová (2010) uvádí další klasifikaci daní podle objektu, na něž jsou uloženy:

- z důchodů (příjmů);
- ze spotřeby;
- z majetku.

Podle charakteru veličiny, z níž se daň platí, rozlišujeme daně:

- kapitálové;
- běžné.

Kapitálové daně jsou uloženy na stavovou veličinu. Stavová veličina se zjišťuje k určitému okamžiku (dni). Může se jednat např. o množství zboží na skladě.

Běžné daně jsou uloženy na tokovou veličinu. Ta se zjišťuje za časový úsek, jako je rok, měsíc apod.

Podle vztahu k platební schopnosti poplatníka klasifikujeme daně na:

- osobní;
- in rem.

Daně osobní mají vztah ke konkrétnímu poplatníkovi tím, že zohledňují jeho platební schopnost a jsou adresné.

Daně in rem se platí bez ohledu na platební schopnost poplatníka. Mezi tyto daně patří i daň spotřební.

² Daní z hlavy se rozumí daň, která je pro všechny stejná. Je uložena poplatníkovi bez ohledu na jeho příjem.

Podle vztahu mezi velikostí daně a velikostí daňového základu klasifikujeme daně:

- stanovené bez vztahu ke zdaňovanému základu;
- specifické;
- ad valorem.

Daně stanovené bez vztahu ke zdaňovanému základu jsou daně paušální a daň z hlavy. Daň platí všechny subjekty jenom proto, že existují. Paušální daň však nemusí být stejně velká pro všechny poplatníky.

Daně specifické jsou určeny podle množství jednotek daňového základu nebo množství jednotek užitečné vlastnosti v daňovém základu. Do této skupiny patří také spotřební daně.

Daně ad valorem se stanovují podle ceny zdaňovaného základu.

Podle rozpočtu, do kterého plynou, třídíme daně na:

- státní;
- municipální;
- vyšších územněsprávních celků;
- svěřené (plynoucí do vládních rozpočtů nižších úrovní).

Klasifikace daní OECD člení daně do šesti hlavních skupin a dalších podskupin:

1000 – Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů

2000- Příspěvky na sociální zabezpečení

3000 – Daně z mezd a pracovních sil

4000 – Daně majetkové

5000 – Daně ze zboží a služeb

6000 – Ostatní daně

(Kubátová, 2010, s. 20-25)

2 SPOTŘEBNÍ DANĚ OBECNĚ

Daně ze spotřeby patří mezi nepřímé selektivní daně, tzv. akcízy, které se týkají pouze vybraných druhů výrobků. Neberou ohled na osobní příjmovou situaci spotřebitele. Tato daň se uvaluje nepřímo na prodeje nebo obraty výrobců a obchodníků, u kterých se předpokládá, že si o částku daně zvýší své ceny.

Spotřební daně představují významný daňový výnos do státního rozpočtu. Jejich důležitost je nesporná. V roce 2011 dosáhly celkové příjmy do státního rozpočtu výše 1 012,76 mld. Kč. Z celkové částky příjmů připadlo na daňové příjmy 523,1 mld. Kč, což je 51,65 %. (Ministerstvo financí ČR, 2011)

Tabulka 1 *Postavení spotřebních daní v celkových příjmech do státního rozpočtu*

Rok	Celkové příjmy SR (v mld. Kč)	Spotřební daně (v mld. Kč)	Spotřební daně na celkových příjmech (v %)
2011	1 012,76	139,22	13,7
2010	1 000,38	130,86	13,1
2009	974,61	123,84	12,7

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

2.1 Historie

Mezi nejstarší patří daně z prodeje a ze spotřeby, které platili obchodníci při vjezdu na určité území, při průjezdu územím nebo při obchodování na tržištích. Dříve mělo vybírání daní spíše naturální charakter, až s rozvojem peněžního hospodářství se přešlo na peněžní podobu. Tyto daně měly původně postihovat obraty a zisky obchodníků, avšak přesouvaly se do cen, a tak se jejich opravdovými plátcí stali spotřebitelé.

Později se vývoj začal ubírat dvěma směry, a to:

- obrátové daně, ukládané jako určitá procentní část z ceny obratu zboží;
- rozvoj selektivních daní, které se týkaly pouze vybraných druhů zboží.

V období hospodářské krize ve 30. letech vznikaly v Československu nové daně, např. daň z droždí, kypřících přípravků do pečiva, žárovek. (Kubátová, 2010, s. 221)

2.2 Klasifikace spotřebních daní

Spotřební daně v dnešním pojetí byly nejdříve uvaleny na zboží a služby, jejichž spotřebu chtěl regulovat stát. Ve 30. letech minulého století se však nepřímé daně rozšířily prakticky na všechny poskytované statky na trhu, přičemž určitá skupina výrobků byla vyjmuta ze standardního zdaňování běžnými sazbami a na tyto výrobky byla uvalena vyšší daň.

Daně ze spotřeby se od sebe mohou lišit vymezením základny u daně a místem výběru daně. Další rozdíl může vycházet z toho, že některé daně se ukládají na jednotku produkce, jiné se určují jako procento z ceny výrobku. Stanovení rozsahu velikosti daňové základny je zásadní otázkou při zavádění této daně. (Široký, 2008, s. 171)

2.2.1 Všeobecné spotřební daně

Tyto daně by měly být uloženy na celý obrat jednotlivých ekonomických subjektů a měly by postihovat všechny výdaje spotřebitelů, proto jsou rovněž nazývány obratovými daněmi. Do všeobecných spotřebních daní patří daň z přidané hodnoty. (Široký, 2008, s. 173)

Typy všeobecných spotřebních daní

Daň může být vybírána najednou (jednorázově) nebo postupně (vícerázově).

Obrázek 1 Rozdělení všeobecných daní ze spotřeby

Zdroj: Široký, 2008, s. 173

2.2.2 Selektivní spotřební daně (akcízy)

Selektivní spotřební daně patří a historicky patřily již v dobách minulých k nejdůležitějším nepřímým daním. Role selektivních spotřebních daní od roku 1967 postupně klesá. Důvodem je zavedení všeobecné spotřební daně DPH, která zdaňuje spotřebu komplexně. Avšak i přes tento trend důležitost selektivních spotřebních daní je nepopiratelná. (business.info, 2009)

V daňových systémech se vyskytuje určitá skupina výrobků, která podléhá všeobecné spotřební dani a navíc je podrobena další selektivní spotřební dani. Tyto komodity se potom odlišují od ostatních výrobků svým výrazně vyšším daňovým zatížením.

Na rozdíl od vícerázových obrátových daní se v naprosté většině případů spotřební daně vybírají jednorázově u výrobce, platby nejsou stanoveny v procentech, ale pevnou částkou na jednotku množství. (Široký, 2008, s. 187)

3 SELEKTIVNÍ SPOTŘEBNÍ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE

Spotřební daně z vybraných druhů zboží (akcízy) patří mezi nejstarší daně. Mají selektivní charakter, neboť postihují pouze některé vybrané výrobky. Nejvýznamnějšími spotřebními daněmi jsou daň z tabáku, alkoholických nápojů, pohonných hmot a z energetických produktů. Díky vysoké sazbě daně vytváří významný výnos veřejného rozpočtu.

Kubátová (2010) ve své knize uvádí, že výnosnost spotřebních daní je ještě umocněna technikou zjištění daně z přidané hodnoty vzhledem k tomu, že všeobecná spotřební daň je vypočítávána z ceny včetně spotřební daně.

Akcízy se uvalují na zboží, které má dlouhodobou neměnnou spotřebu a vykazuje nepružnou cenovou elasticitu poptávky a nabídky. Touto vlastností zaručuje poměrně snadno odhadnutelný a stabilní daňový výnos veřejných rozpočtů. (Široký, 2008, s. 188)

3.1 Hlavní důvody zavedení spotřební daně

Kubátová (2010) ve své knize zmiňuje dva hlavní důvody zavedení spotřební daně:

- odrazení lidí od škodlivé spotřeby, kdy daň má být jakousi „pokutou“, která má uhradit zvýšené náklady společnosti (léčba alkoholiků, kuřáků);
- příliv peněz do státní pokladny.

Dva výše uvedené argumenty si však stojí v protikladu. Jestliže vysoká daň odradí populaci od spotřeby zdaněného zboží, není možné, aby byly zároveň výnosově stabilní. (Kubátová, 2010, s. 237-238)

3.2 Nevýhody spotřební daně

Kubátová (2010) upozorňuje především na dva problematické důsledky daně:

- distorzní působení selektivní daně;
- regresivní dopad daně.

Distorzní působení vede k neefektivní alokaci zdrojů. Akcízy mění relativní ceny zdaněných a nezdaněných statků, což v případě nenulové elasticity poptávky a nabídky vyvolá substituci spotřebitelů a výrobců. Čím je elasticita větší, tím větší nastane substituce a neefektivnost.

Regresivní dopad daně plyne ze skutečnosti, že spotřeba alkoholických nápojů, tabáku, ale také výrobků z ropy není proporcionální důchodům poplatníků, nýbrž že je na ni

z menších důchodů určen větší podíl. Vysoké selektivní spotřební daně pak mohou negativním způsobem ovlivnit celkovou spravedlnost daňového systému.

Selektivní spotřební daně, ukládané jako jednotkové, nejsou z hlediska inflace považovány za nebezpečné. Pokud rostou ceny, daň zůstává nominálně konstantní, a tak vlastně působí protiinflačně. (Kubátová, 2010, s. 238)

3.3 Předmět daně

Předmětem daně jsou vybrané výrobky na daňovém území Evropského společenství vyrobené nebo dovezené.

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, klasifikuje selektivní spotřební daně vybírané z:

- a) minerálních olejů;
- b) lihu;
- c) piva;
- d) vína a meziproductů;
- e) tabákových výrobků.

V některých státech se vyskytují i další daně: z cukru, šumivých nápojů, cementu, a některé netradiční daně: z textilu, barviv, kosmetiky, turistiky. V méně vyspělých zemích existuje i zdanění luxusního zboží. Tohoto zdanění se vyspělé země v posledních letech vzdaly a řeší diferenční zdanění u těchto výrobků sazbou daně z přidané hodnoty. (Kubátová, 2010, s. 239)

3.4 Plátce daně

V zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, je vymezen plátce jako právnická nebo fyzická osoba, která je provozovatelem daňového skladu, oprávněným příjemcem, oprávněným odesílatelem nebo výrobcem, které vznikla povinnost přiznat spotřební daň a samozřejmě zaplatit v souvislosti s uvedením vybraných komodit do volného daňového oběhu na daňovém území České republiky. Daňovým skladem se rozumí prostorově ohraničené místo na daňovém území České republiky, ve kterém provozovatel vybrané výrobky vyrábí, zpracovává, skladuje, přijímá nebo odesílá.

Podle sídla nebo místa pobytu plátce daně vykonávají správu daní příslušné celní orgány. (zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů)

3.5 Vznik daňové povinnosti

V zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, je vznik daňové povinnosti spojen s výrobou vybraných výrobků na daňovém území Evropského společenství nebo při dovozu vybraných výrobků do tohoto území. Spotřební daň tak vzniká na vstupu těchto produktů do prostoru Evropského společenství. Přiznat a zaplatit daň v dané lhůtě vzniká v okamžiku, kdy je daný výrobek vložen do volného daňového oběhu. Výrobky, které spotřební dani nepodléhají, jsou od této daně osvobozeny. Jejich dovoz pak těmto podmínkám logicky nepodléhá.

3.6 Zdaňovací období

Pro vybrané výrobky se za zdaňovací období považuje kalendářní měsíc. (zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů)

4 HARMONIZACE DANÍ ZE SPOTŘEBY V EU

Právní základ pro harmonizaci v oblasti akcízů vychází z čl. 99 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství. Tato smlouva opravňuje Radu přijímat rozhodnutí, které směřují ke sladění právních předpisů týkajících se akcízů. Vláda zdůvodňuje existenci spotřebních daní snahou o omezování škodlivé spotřeby, navíc představující stabilní daňový výnos. (Široký, 2012, s. 185)

Selektivní spotřební daně jsou v zemích Evropské unie harmonizovány, neboť se promítají do cen a mohou se tak stát překážkou volného obchodu mezi státy Unie. Pokud by k harmonizaci nedošlo, rozdílná daňová zátěž by vedla k narušení hospodářské soutěže. Harmonizovány jsou předměty daní, jejich základy a sazby, a také daňová administrativa. (Kubátová, 2010, s. 239)

Na počátku bylo zásadním problémem stanovit okruh komodit, které by byly podrobeny selektivní spotřební dani, neboť v mnoha státech existoval rozdílný systém a byl zdaňován podstatně širší okruh výrobků. V roce 1972 směrnice 72/43/EHS stanovila povinnost členských zemí přijmout systém akcízů, jejichž předmětem jsou minerální oleje, lihoviny, tabák, pivo a víno. Ostatní akcízy v jednotlivých státech měly být zrušeny s výjimkou daní, u kterých nejsou nutné hraniční kontroly nebo další dodatečné náklady mezinárodního obchodu. (Široký, 2012, s. 185-186)

V oblasti akcízů byl stanoven princip zdaňování podle země určení. To znamená, že zboží je zdaňováno v zemi spotřeby příslušnými národními sazbami daně. Dovozce je naopak povinen zaplatit daň podle sazeb ve své zemi. Dále je využíván princip země původu, který se využívá v případě dovozu či vývozu výrobků jednotlivci, kteří jej nakoupí s daní, nemají nárok na vrácení při vývozu a v zemi dovozu už žádnou daň neplatí. (Široký, 2012, s. 186)

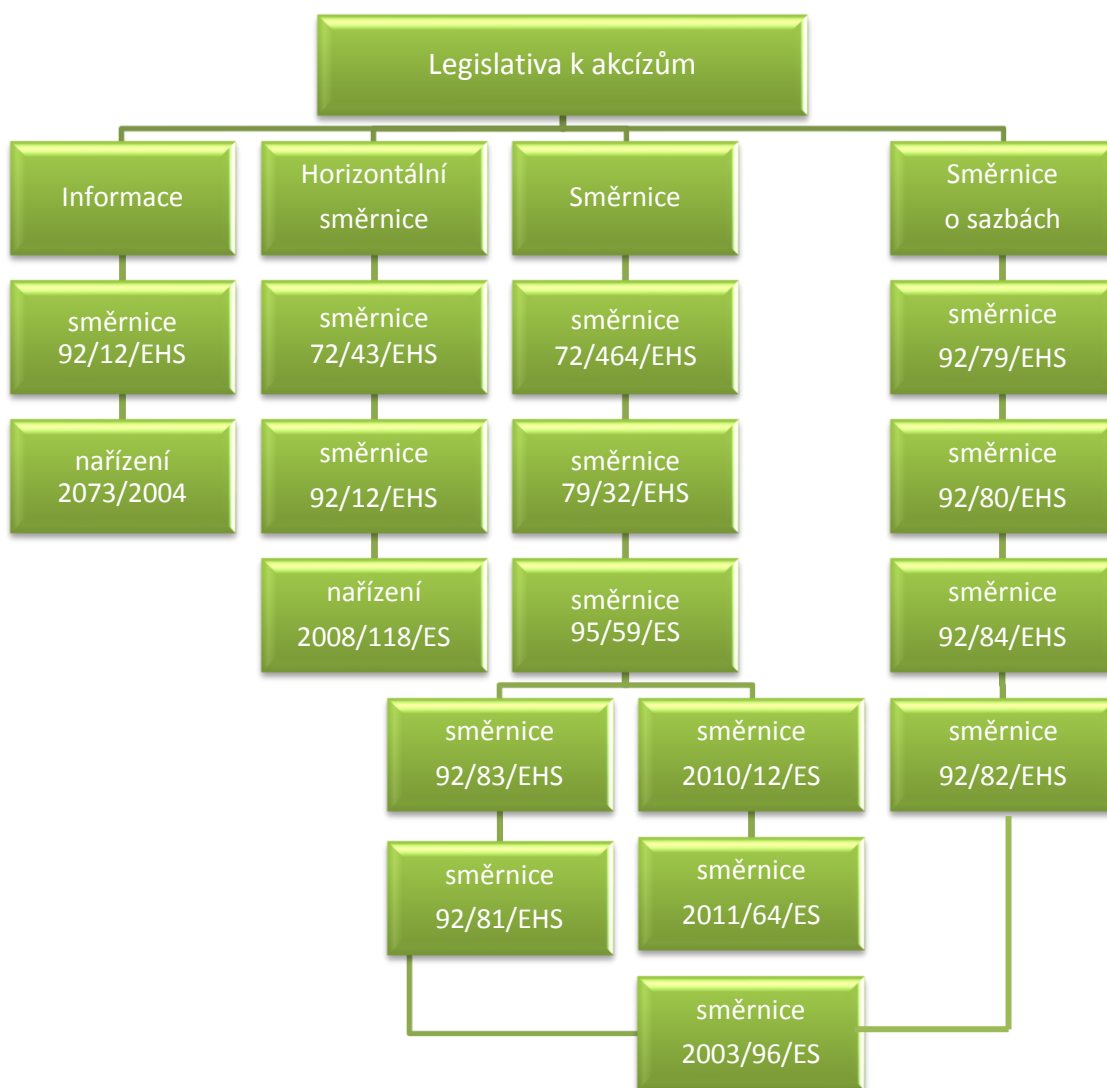
Výrobky podléhají zdanění v okamžiku výroby nebo dovozu. Režim je zajištěn institutem tzv. autorizovaných daňových skladů, v nichž jsou výrobky vyráběny, zpracovávány a skladovány. Mezi těmito sklady se výrobky pohybují po celém území Evropské unie, aniž by podléhaly zdanění. Daň se tudíž uvaluje ve výši odpovídající sazbě v zemi konečné spotřeby. (Kubátová, 2010, s. 239)

Široký (2012) ve své knize uvádí tyto důvody pro přijetí směrnice:

- vytvoření a fungování vnitřního trhu Společenství vyžaduje volný pohyb zboží včetně zboží podléhajícího selektivní spotřební dani;
- jednotné vymezení pojmu „výrobek podléhající akcízů“;
- sjednocení vzniku daňové povinnosti;
- možnost provádění kontrol ve výrobních a skladovacích jednotkách zboží podléhajícího akcízům;
- nutnost akceptovat jednotné předpisy, které se vztahují na pohyb zboží podléhajícího akcízům v režimu s podmíněným osvobozením od daně;
- stanovení jednotného úředního nebo obchodního průvodního dokladu umožňujícího snadnou identifikaci zásilky obsahující avízované zboží;
- zřízení Výboru pro spotřební daně.

4.1 Směrnice Evropských společenství k harmonizaci akcízů

Základním legislativním předpisem pro selektivní spotřební daně je směrnice 2008/118/ES, která odkazuje dále na navazující směrnice, pro které se také používají názvy „strukturální“ a „směrnice o sazbách“.

Obrázek 2 Zásadní předpisy v oblasti akcízů

Zdroj: Široký, 2012, s. 193

Ve směrnici 92/81/EHS je upraveno zdanění spotřeby minerálních olejů, zatímco u ostatních akcízů se jedná o zdanění konečných výrobků, zdanění energetických produktů a energií představuje i zdanění vstupů. Na základě Jednotného celního sazebníku směrnice kategorizovala jednotlivé druhy minerálních olejů (benzin, nafta, petrolej, zemní plyn, topné oleje). (Široký, 2012, s. 193)

V navazující **směrnici 92/82/EHS** se dozvídáme stanovené jednotlivé sazby akcízů.

Směrnice 2003/96/ES, která restrukturalizuje zdaňování energetických produktů a elektrické energie zásadním způsobem pozměňuje oblast minerálních olejů. Její

novelizace byla provedena v souvislosti se zvětšujícím se důrazem kladeným na ochranu životního prostředí a snahou omezovat vypouštění emisí. Stanovuje minimální sazby akcízů z energetických produktů podle účelu použití. Odlišuje energetické produkty sloužící jako pohonné hmoty, palivo pro průmyslové nebo obchodní účely nebo prostředek pro výrobu elektrické energie. (Široký, 2012, s. 194)

Směrnice 92/83/EHS pojednává o zdanění spotřeby lihu a alkoholických nápojů. Jde o složitou problematiku, jelikož jednotlivé země mají rozdílné „národní“ nápoje a snahou státu je dosáhnout co možná nejnižší sazby. Pro Českou republiku je typické pivo, pro Francii víno, pro Irsko whisky a další. Dalším problémem je existence státních monopolů na prodej alkoholu, které se vyskytují v některých skandinávských státech.

Široký (2012) konstatuje, že zejména z těchto příčin jsou lihovinové akcízy rozděleny pro účely stanovení minimální sazby podle „historického principu“ na pivo, víno, meziprodukty, alkohol a ostatní fermentované nápoje (jiné než pivo a víno):

- **pivo** je výrobek patřící do skupiny Jednotného celního sazebníku s obsahem vyšším než 0,5 % objemového alkoholu;
- **tiché víno** je jednak hroznové víno s obsahem alkoholu od 1,2 % do 15 %, jednak ostatní víno až do síly 18 % alkoholu neobohacované cukrem před kvašením;
- **šumivé víno** s obsahem alkoholu od 1,2 % do 15 % s vysokým obsahem CO₂ uzavřené v láhvi s „hřibovitou zátkou“ nebo v láhvi, která má při uzavřeném obsahu přetlak 3 bary a více;
- **fermentované nápoje**, mezi které jsou řazeny silnější vína míchaná s alkoholem a podobné produkty s maximálním obsahem alkoholu do 22 %;
- **meziprodukty** s obsahem alkoholu od 1,2 % do 22 %, které nelze zařadit do předchozích kategorií;
- **alkohol**, který zahrnuje etylalkohol, lihoviny a další nápoje s obsahem alkoholu vyšším než 22 %.

Směrnice 92/84/EHS stanovuje minimální sazby lihu a lihovin.

Směrnice 95/59/ES ošetřuje oblast základů akcízů z cigaret a tabákových výrobků a zároveň v sobě sjednocuje texty směrnice 79/59/EHS o daních jiných než obrátových, které působí na spotřebu tabákových výrobků a směrnice 72/464/EHS. První z uvedených směrnic klasifikuje ostatní tabákové výrobky do jednotlivých tříd pro účely stanovení odlišných minimálních sazeb daně, druhá se týká cigaret. (Široký, 2012, s. 161)

Daň z cigaret je nejpodstatnějším akcízem, u kterého se také setkáváme s netypickým způsobem zdanění. Jde o tzv. složený akcíz, kdy se daň skládá z kombinace jednotkové daně a daně ad valorem (procentních daní). Tento princip zdaňování zavedla směrnice 72/464/EHS s ohledem na používání procentní sazby u největších evropských producentů tabáku Francie, Španělska a Řecka. Daní ad valorem země usilovaly o zvýhodnění tuzemského tabáku, který byl levnější, a proto i procentní daň z něho placená byla nižší. (Široký, 2012, s. 195-196)

Směrnice 92/79/EHS a 92/80/EHS stanovují minimální sazby cigaret. (Široký, 2012, s. 196)

V roce 2010 byla přijata směrnice 2010/12/EU. Díky ní se změnila směrnice 92/79/EHS, 92/80/EHS a 95/59/ES. Tato směrnice byla za nějakou dobu nahrazena novou směrnicí 2011/64/EU, která pojednává o sazbách spotřebních daní z tabákových výrobků. Stala se tak novým platným předpisem pro tuto skupinu akcízů a zrušila stávající směrnice 92/79/EHS, 92/80/EHS, 95/59/ES a 2010/12/EU. (Široký, 2012, s. 196)

4.2 Směrnice Evropských společenství o sazbách akcízů

Široký (2012) uvádí směrnice, které určují konkrétní minimální sazby akcízů:

- energetických produktů a elektřiny;
- lihu a alkoholických nápojů;
- tabákových výrobků.

4.2.1 Akcízy u energetických produktů a elektřiny

Pro tuto oblast platí směrnice 2003/96/ES, která nahradila směrnicí 92/81/EHS a směrnicí 92/82/EHS. Široký (2012) vymezuje důvody, které vedly k tomuto kroku:

- neexistovaly předpisy, které by stanovovaly minimální daňovou sazbu na elektřinu a jiné energetické produkty než minerální oleje. Tato absence by mohla nepříznivě ovlivnit řádné fungování vnitřního trhu;
- díky stanovení vhodných minimálních úrovní zdanění ve Společenství se mohou snížit rozdíly mezi vnitrostátními úrovněmi zdanění;
- bylo nutné zohledňovat požadavky na ochranu životního prostředí.

Tabulka 2 *Minimální sazby daně z paliv – pohonných hmot*

Produkt	Základ daně	Min. sazba od 1.1.2004 (v EUR)	Min. sazba od 1.1.2010 (v EUR)
Benzin bezolovnatý	1 000 l	359,0	359,0
Nafta	1 000 l	302,0	330,0
Petrolej	1 000 l	302,0	330,0
LPG	1 000 l	125,0	125
Zemní plyn	1 gigajoule	2,6	2,6

Zdroj: Široký, 2012, s. 200

Tabulka 3 *Minimální sazby daně z paliv pro topné účely a elektrické energie*

Produkt	Základ daně	Min. sazba od 1.1.2004 (v EUR)	Min. sazba od 1.1.2010 (v EUR)
Nafta	1 000 l	21,00	21,00
Petrolej	1 000 l	0,00	0,00
LPG	1 000 l	0,00	0,00
Zemní plyn	1 gigajoule	0,15	0,30

Zdroj: Široký, 2012, s. 201

Tabulka 4 *Minimální sazby daně z paliv pro průmyslové nebo komerční účely*

Produkt	Základ daně	Min. sazba od 1.1.2004 (v EUR)
Nafta	1 000 l	21,0
Petrolej	1 000 l	21,0
LPG	1 000 l	41,0
Zemní plyn	1 gigajoule	0,3

Zdroj: Široký, 2012, s. 201

Z výše uvedených tabulek můžeme vidět, že u akcízů z pohonných hmot jsou stanoveny minimální hodnoty, které platí od 1. ledna 2010. Je také rozdíl v minimálních sazbách uvalených na paliva pro topné účely a elektrické energie pro obchodní a neobchodní účely.

4.2.2 Akcízy pro líh a alkoholické nápoje

Minimální sazby spotřebních daní pro líh a alkoholické nápoje stanovuje směrnice 92/84/EHS o sblížení sazeb spotřebních daní na líh a alkoholické nápoje. Tyto minimální sazby uplatňují členské státy od 1. ledna 1993. (Široký, 2012, s. 200)

Široký (2012) uvádí výrobky, na které se směrnice vztahuje:

- alkohol a alkoholické nápoje;
- meziprodukty;
- víno;
- pivo.

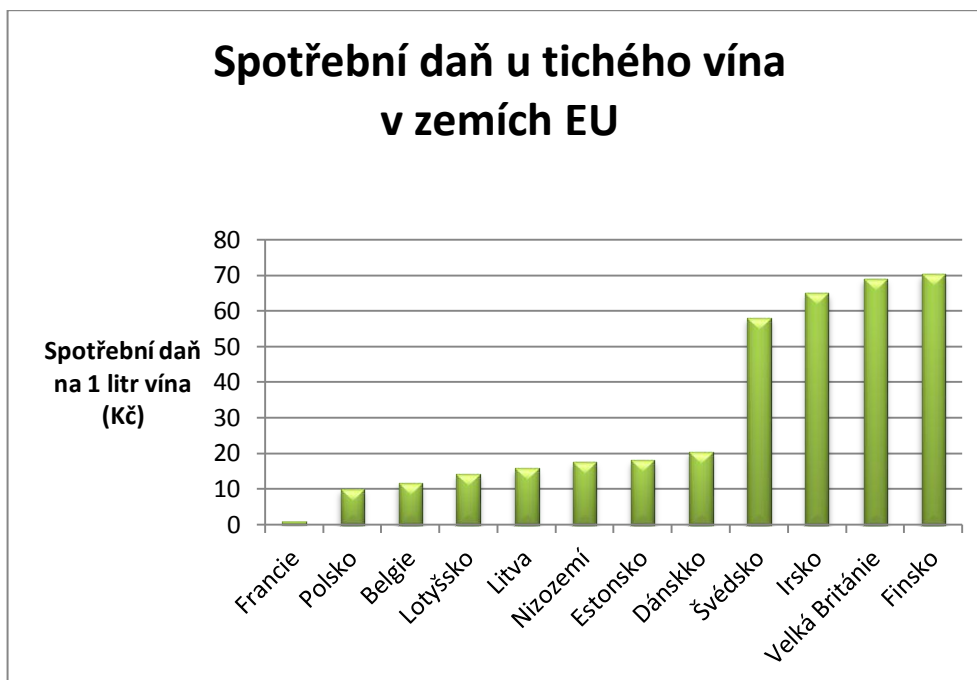
Za základ pro výběr daně z lihu byl vzat objem čistého alkoholu, pro výběr daně z vína a meziproduktů objem konečného výrobku a pro pivo optická nebo objemová koncentrace.

Ve směrnici jsou stanoveny pouze minimální sazby akcízů. U vína je tato hranice nulová, což znamená, že je možné tyto nápoje daňově nezatěžovat vůbec. (Široký, 2012, s. 202) Směrnice také umožňuje určité výjimky: u piva je dovoleno členským státům stanovit nižší sazbu pro pivovary s ročním výstavem piva nižším jak 200 000 hl (maximálně o 45 % příslušné národní sazby), v případě alkoholických nápojů pro malé producenty s roční výrobou nepřesahující 10 hl čistého alkoholu (maximálně o 50 % příslušné národní sazby). (Široký, 2012, s. 195)

Jak již bylo zmíněno výše, minimální sazba pro víno stanovená evropskou legislativou není. Hned v 15 členských zemích EU se tato daň neplatí. Konkrétně v Bulharsku, Česku, Německu, Řecku, Španělsku, Itálii, Kypru, Lucembursku, Maďarsku, Maltě, Rakousku, Portugalsku, Rumunsku, Slovensku a Slovinsku.

V České republice rok od roku popularita vína a jeho konzumace stoupá. Největšími vývozcí vína na světě jsou Francie, Itálie a Španělsko. Spotřeba vína na jednoho obyvatele je v těchto zemích největší na světě. Například ve Francii byla spotřeba vína na osobu 8,14 litrů za rok a v České republice byla spotřeba „pouhých“ 2,33 litrů na osobu. V zemích na jihu Evropy je víno mnohem oblíbenější než pivo.

Z 27 členských zemí EU je tedy spotřební daň u vína zavedena ve 12 členských zemích. Jak můžeme vidět na grafu níže, tradičně vysoké jsou spotřební daně v zemích Skandinávie.

Obrázek 3 Spotřební daň u vína v zemích EU (stav k 1. červenci 2011)

Zdroj: Gola, 2012

Při aktuálním kurzu ke dni 25. dubna 2012 (24,81 Kč/EUR) dosahuje spotřební daň u litrové láhve vína nejvíce ve Finsku (70 Kč), Velké Británii (69 Kč) a Irsku (65 Kč). Nejnižší spotřební daň je uvalena ve Francii (pouze 0,88 Kč). (Gola, 2012)

V Irsku a Dánsku jsou rozlišována tichá vína s obsahem alkoholu od 6 % do 15 % a vína s obsahem alkoholu nad 15 %. Pokud by bylo víno s obsahem vyšším než 15 % byla by nejvyšší spotřební daň v Irsku (94,40 Kč/1 litr).

4.2.3 Akcízy na tabákové výrobky

Za tabákové výrobky se považují:

- cigarety;
- doutníky a doutníčky;
- tabák ke kouření.

Stanovení minimálních sazeb bylo rozděleno do dvou legislativních předpisů:

- a) směrnice 92/79/EHS o sblížení daní z cigaret a

b) směrnice 92/80/ EHS o sblížení daní z tabákových výrobků jiných než cigaret.

Podstatnou novelizací prošly obě směrnice v roce 2002, kdy byla přijata nová směrnice 2002/10/ES. Ta vyřešila problém, který se týkal dosavadních významných rozdílů mezi úrovní zdanění cigaret v jednotlivých členských státech. Směrnice stanovila vedle povinnosti stávajícího minimálního daňového zatížení ve výši 57 % z maloobchodní ceny cigaret i fixní minimální částku 64 EUR na 1 000 ks cigaret nejžádanější cenové kategorie.

V roce 2009 rozhodla Rada ohledně zvýšení minimální sazby spotřební daně na tabák a v roce 2010 vydala směrnici 2010/12/EU. Ta nahradila pojem „nejžádanější cenová kategorie“ pojmem „vážená průměrná maloobchodní cena“ a zvýšila minimální sazby. V roce 2011 byla vydána nová směrnice 2011/64/EU, která kodifikovaným zněním zrušuje směrnice 92/79/EHS, 92/80/EHS/ 95/59/ES a 2010/12/EU a stává se novým platným a účinným legislativním předpisem pro oblast spotřebních daní z tabákových výrobků. (Široký, 2012, s. 203)

4.3 Rozdílné ceny pohonných hmot, alkoholu a cigaret

Rozdíly ve výši daně z těchto produktů (tzn. ve spotřební dani) mohou snadno narušit hospodářskou soutěž mezi státy EU. Proto se i na tyto daně vztahují určitá společná pravidla. I zde se však vyskytují rozdíly, které vyplývají z:

- **kulturních odlišností**, proto se například ceny piva a vína v jednotlivých státech velmi liší;
- **ekonomických rozdílů**, protože státy se zdravými veřejnými financemi nemusí zatěžovat tyto produkty vysokými daněmi. Například Lucembursko má oproti sousedním zemím nízké spotřební daně. (Evropa, 2012)

4.4 Vývoj sazeb akcízů v České republice

V ČR se zdaňuje neměnný okruh výrobků již od roku 1993. Od tohoto roku nahradila daň z přidané hodnoty a spotřební daň do té doby používanou daň z obrátu. Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, v části druhé, v hlavě I pojímá ustanovení k dani z minerálních olejů, hlava II vymezuje daň z lihu, hlava III obsahuje ustanovení k dani z piva, hlava IV definuje daň z vína a meziproductů a hlava V vymezuje daň z tabákových výrobků.

Česká republika zavedla od 1. ledna 2008 zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, energetické daně, mezi něž se řadí daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny. (Široký, 2012, s. 213)

Široký (2012) ve své knize uvádí faktory, které se podílely na vývoji reálné hodnoty akcíů:

- vlivem rostoucí cenové hladiny klesají reálné hodnoty sazeb akcíů, které byly stanoveny jako jednotkové daně;
- změna kurzu CZK vůči EURU (kurz je stanoven jednou ročně);
- nominální hodnoty akcíů jsou neustále zvyšovány.

Tabulka 5 Vývoj sazeb daně hlavních akcizů v ČR

Rok	Benzin	Nafta	100% Ethyl-alkohol	Pivo	Tiché víno	Šumivé víno	Cigarety
1993	9 390 Kč/t	8 250 Kč/t	180 Kč/l	154 Kč/hl	7,80 Kč/l	23,30 Kč/l	0,46 Kč/ks
1994	10 055 Kč/t	8250 Kč/t	190 Kč/l	157 Kč/hl	6,00 Kč/l	23,30 Kč/l	0,50 Kč/ks
1995	10 160 Kč/t	8340 Kč/t	195 Kč/l	157 Kč/hl	5,50 Kč/l	23,40 Kč/l	0,51 Kč/ks
1996	11 570 Kč/t	8340 Kč/t	195 Kč/l	24 Kč/hl/%	2,50 Kč/l	23,40 Kč/l	0,65 Kč/ks
1997	11 570 Kč/t	8 340 Kč/t	195 Kč/l	24 Kč/hl/%	2,50 Kč/l	23,40 Kč/l	0,65 Kč/ks
1998	12 950 Kč/t	8 700 Kč/t	234 Kč/l	24 Kč/hl/%	2,50 Kč/l	23,40 Kč/l	0,74 Kč/ks
1999	10 840 Kč/t	8 150 Kč/1000 l	234 Kč/l	24 Kč/hl/%	2,50 Kč/l	23,40 Kč/l	0,79 Kč/ks
2000	10 840 Kč/t	8 150 Kč/1000 l	234 Kč/l	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	23,40 Kč/l	0,79 Kč/ks
2001	10 840 Kč/1000 l	8 150 Kč/1000 l	234 Kč/l	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	23,40 Kč/l	0,36 Kč/ks + 22 % z PC
2002	10 840 Kč/1000 l	8 150 Kč/1000 l	234 Kč/l	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	23,40 Kč/l	0,36 Kč/ks + 22 % z PC
2003	10 840 Kč/1000 l	8 150 Kč/1000 l	234 Kč/l	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	23,40 Kč/l	0,36 Kč/ks + 22 % z PC
2004	11 840 Kč/1000 l	9 950 Kč/1000 l	26 500 Kč/hl	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	0,48 Kč/ks + 23 % z PC
2005	11 840 Kč/1000 l	9 950 Kč/1000 l	26 500 Kč/hl	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	0,60 Kč/ks + 24 % z PC
2006	11 840 Kč/1000 l	9 950 Kč/1000 l	26 500 Kč/hl	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	0,73 Kč/ks + 25 % z PC
2007	11 840 Kč/1000 l	9 950 Kč/1000 l	26 500 Kč/hl	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	0,88 Kč/ks + 27 % z PC
2008	11 840 Kč/1000 l	9 950 Kč/1000 l	26 500 Kč/hl	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	1,03 Kč/ks + 28 % z PC
2009	11 840 Kč/1000 l	9 950 Kč/1000 l	26 500 Kč/hl	24 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	1,03 Kč/ks + 28 % z PC
2010	12 840 Kč/1000 l	10 950 Kč/1000 l	28 500 Kč/hl	32 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	1,07 Kč/ks + 28 % z PC
2011	12 840 Kč/1000 l	10 950 Kč/1000 l	28 500 Kč/hl	32 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	1,07 Kč/ks + 28 % z PC
2012	12 840 Kč/1000 l	10 950 Kč/1000 l	28 500 Kč/hl	32 Kč/hl/%	0 Kč/l	2 340 Kč/hl	1,12 Kč/ks + 28 % z PC

Zdroj: Široký, 2012, s. 214

Z tabulky je patrné, že od roku 1993 se sazby uvalené na jednotlivé komodity neustále zvyšují. Spotřební daň u tichého vína byla v roce 2000 zrušena. U vína šumivého je sazba daně od roku 1995 totožná. Zatímco základem daně u všech ostatních akcizů je měrná jednotka (1000 l u benzínu a nafty hektolitru u daně z lihu, z piva a vína), základem daně z cigaret je jednak cena pro konečného spotřebitele (zavedena od roku 2001) a jednak množství vyjádřené v kusech.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ZDAŇOVÁNÍ ALKOHOLU VE VYBRANÝCH STÁTECH EU

Ačkoli by mělo být právním režimem Evropské unie zdaňování lihu v hlavních rysech plně harmonizováno s unijní úpravou, mohou se v jednotlivých členských státech vyskytovat poměrně značné odlišnosti. Důvodů pro existenci rozdílů může být několik. Významným důvodem je skutečnost, že unijní právní úprava, až na výjimky, nestanovuje konkrétní způsoby, kterými mají členské státy dosáhnout požadované harmonizace svých daňových systémů. To vede k tomu, že každý stát může mít různé způsoby řešení, které vedou k dosažení požadovaných výsledků. Historický vývoj zdaňování alkoholu na daném území je neméně významným faktorem. Danou problematiku ovlivňuje také aktuální daňová i hospodářská politika konkrétního státu.

V praktické části jsou srovnávány 3 druhy alkoholických nápojů – Becherovka, Absolut vodka a whisky Tullamore dew mezi Českou republikou a vybranými státy Evropské unie. Cílem je zjistit jaké je průměrné daňové zatížení na láhev a jakým způsobem výše prodejní ceny toto zatížení ovlivňuje. Jednotlivé ceny alkoholu jsou zjištěny v národní měně dané země a přepočteny aktuálním kurzem ke dni 25. dubna 2012 na českou korunu. V propočtech budou používány tyto koeficienty shora:

koeficient pro DPH 20 % = $20 / (20 + 100) = 0,1667$

- pro státy: Česká republika, Bulharsko, Slovensko, Rakousko,

koeficient pro DPH 23 % = $23 / (23 + 100) = 0,1870$

- pro stát: Polsko,

koeficient pro DPH 19 % = $19 / (19 + 100) = 0,1597$

- pro stát: Německo,

koeficient pro DPH 25 % = $25 / (25 + 100) = 0,2000$

- pro stát: Švédsko.

5.1 Zdaňování alkoholu spotřební daní v ČR

V České republice jsou spotřební daně uplatňovány již od 1. ledna 1993. Jejich režim byl v roce 2004 kodifikován zákonem č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Nyní je režim spotřebních daní upraven zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. I tento zákon byl již několikrát

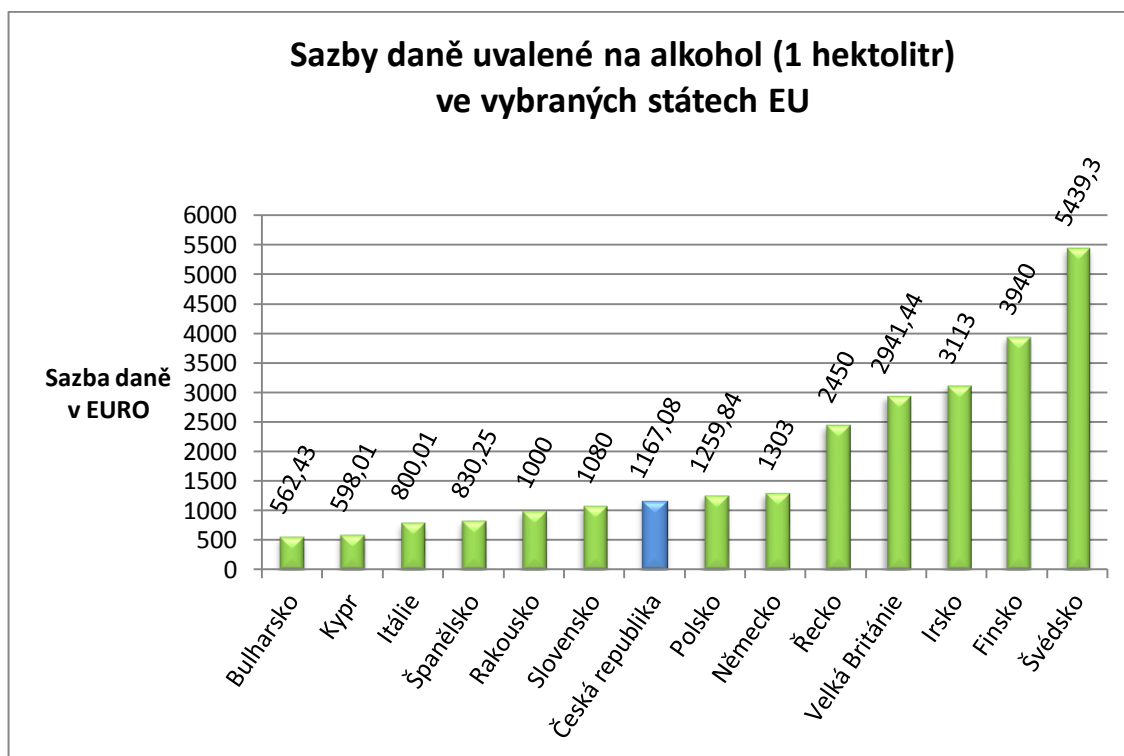
novelizován. Cílem jednotlivých novel bylo jednak zavedení opatření, které by zamezovaly daňovým únikům, dále úprava sazeb spotřebních daní a zejména modifikace spotřebních daní platných v České republice s právním režimem Evropské unie.

V současné době je v ČR sazba akcízu uvalená na alkohol 285 Kč/1 litr. Zdanění alkoholu se zde pohybuje v evropském průměru.

Spotřební daň u alkoholu vzrostla od roku 1997 ze 195 Kč za jeden litr čistého alkoholu na 285 Kč. Daň se tedy zvýšila o 90 Kč. I zde tedy platí Murphyho zákon „Co jednou vzroste, už se nezmenší“.

Likérky, se snahou snížit spotřební daň, nenápadně snížily i obsah alkoholu. Namísto dříve obvyklých 40 % se nyní setkáváme častěji 37,5 % nebo 38 %. Tato změna znamená u litru alkoholického nápoje o více než 7 Kč nižší daň.

Naopak z vína se spotřební daň v Česku od roku 1999 neplatí. V současné době se objevují požadavky na zdanění spotřeby tichého vína. Vinohradníci a vinaři s touto změnou nesouhlasí, naopak pivovary a producenti lihovin návrh podporují. Tím, že jejich výrobky jsou na rozdíl od vína zdaněny, se dlouhodobě cítí znevýhodnění.

Obrázek 4 Sazby daně uvalené na alkohol v zemích EU

Zdroj: Široký, 2010, s. 251

Jak můžeme vidět z výše uvedeného grafu, nejvyšší spotřební daně jsou v zemích Skandinávie. Při aktuálním kurzu ke dni 25. dubna 2012 (24,81 Kč/EUR) činí daň ve Švédsku 134 949 Kč/1 hektolitr (5439,3 EUR/1 hektolitr), což je více než 4,5 krát více než v České republice (1167,08 EUR/1 hektolitr).

Naopak nejnižší uvalená spotřební daň na alkohol je v Bulharsku (562,43 EUR/1 hektolitr), což je jen o něco více, než je evropskou legislativou stanovená minimální sazba 550 EUR na 1 hektolitr čistého alkoholu.

5.1.1 Becherovka

- 0,5 litru
- obsah alkoholu: 38 %
- průměrná cena: 170 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň 285 Kč na litr čistého alkoholu

Tabulka 6 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		170,00
DPH	$170 * 0,1667$	28,34
Cena bez DPH	$170 - 28,34$	141,66
Spotřební daň	$285 * 0,5 * 0,38$	54,15
DPH + spotřební daň	$28,34 + 54,15$	82,49
Průměrné daňové zatížení (%)	$82,49 / 170 * 100$	48, 52

Zdroj: vlastní propočty

Za Becherovku, 0,5 litru, která má obsah alkoholu 38 % a cena se pohybuje v průměru 170 Kč, odvedeme na spotřební dani a DPH 82 Kč, tedy 48,52 % ceny. Vidíme tedy, že necelou polovinu z ceny odvedeme na daních státu.

Do státní pokladny se však odvede ještě víc než součet spotřební daně a DPH - a to díky dani z příjmů právnických osob. Ta se však týká jen dané firmy (výrobce, prodejce),

zatímco u spotřebních daní jsou poplatníky zákazníci, ač daň za ně odvádí prodejna, ve které alkohol pořídili.

5.1.2 Absolut vodka

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena: 319 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň 285 Kč na litr čistého alkoholu

Tabulka 7 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		319,00
DPH	$319 * 0,1667$	53,18
Cena bez DPH	$319 - 53,18$	265,82
Spotřební daň	$285 * 0,7 * 0,40$	79,80
DPH + spotřební daň	$53,18 + 79,8$	132,98
Průměrné daňové zatížení (%)	$132,98 / 319 * 100$	41,69

Zdroj: vlastní propočty

U Absolut vodky je odvedená daň nižší než u becherovky, což je způsobeno především vyšší cenou u vodky. Zaplacená daň státu činí 133 Kč, tedy téměř 42 % z prodejní ceny.

5.1.3 Tullamore dew

Tullamore dew

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 379 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň 285 Kč na litr čistého alkoholu

Tabulka 8 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		379,00
DPH	$379 * 0,1667$	63,18
Cena bez DPH	$379 - 63,18$	315,82
Spotřební daň	$285 * 0,7 * 0,40$	79,80
DPH + spotřební daň	$63,18 + 79,80$	142,98
Průměrné daňové zatížení (%)	$142,98 / 379 * 100$	37,73

Zdroj: vlastní propočty

Z výše uvedených výpočtů můžeme konstatovat, že čím levnější je alkoholický nápoj, tím větší podíl připadne z jeho prodejní ceny státu.

5.2 Zdaňování alkoholu spotřební daní na Slovensku

Slovensko zavedlo 1. ledna 2012 spotřební daň na ovocná vína a medovinu. Producenti těchto nápojů se začali bouřit a rozpoutaly se diskuze o tom, zda se nejedná o diskriminaci při rozdílném zdanění jednotlivých druhů vín. Sněmovna výrobcům ovocných vín a medoviny nakonec ustoupila. Rychlou novelou zákona snížila sazbu spotřební daně od března opět na nulu. (Finance, 2012)

Spotřební daní je zatíženo víno, pivo, tabákové výrobky, líh, minerální olej, elektřinu, uhlí a zemní plyn. Minimální sazba daně uvalená na alkohol je stanovena 1 080,00 EUR na 1 hektolitr čistého alkoholu, což je o 87,08 EUR méně než v České republice. Při aktuálním kurzu ke dni 25. dubna 2012 (24,81 Kč/EUR) činí sazba daně na 1 litr čistého alkoholu 267,95 Kč.

5.2.1 Becherovka

- 0,5 litru
- obsah alkoholu: 38 %
- průměrná cena 9,90 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 245,62 Kč
- DPH 20 %

- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 10,80 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 267,95 Kč/litr

Tabulka 9 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		245,62
DPH	$245,62 * 0,1667$	40,94
Cena bez DPH	$245,62 - 40,94$	204,68
Spotřební daň	$267,95 * 0,5 * 0,38$	50,91
DPH + spotřební daň	$40,94 + 50,91$	91,85
Průměrné daňové zatížení (%)	$91,85 / 245,62 * 100$	37,40

Zdroj: vlastní propočty

Z Becherovky, která na Slovenku stojí 245,62 Kč, odvedeme do státního rozpočtu přes 90 Kč, což je 37,40 %. Daňové zatížení je v tomto případě téměř o 10 % nižší než v České republice.

5.2.2 Absolut vodka

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 11,10 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 275,39 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 10,80 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 267,95 Kč/litr

Tabulka 10 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		275,39
DPH	$275,39 * 0,1667$	45,91
Cena bez DPH	$275,39 - 45,91$	229,48
Spotřební daň	$267,95 * 0,7 * 0,40$	75,03
DPH + spotřební daň	$45,91 + 75,03$	120,94
Průměrné daňové zatížení (%)	$120,94 / 275,39 * 100$	43,92

Zdroj: vlastní propočty

5.2.3 Tullamore dew

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 15,70 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 389,52 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 10,80 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 267,95 Kč/litr

Tabulka 11 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		389,52
DPH	$389,52 * 0,1667$	64,93
Cena bez DPH	$389,52 - 64,93$	324,59
Spotřební daň	$267,95 * 0,7 * 0,40$	75,03
DPH + spotřební daň	$64,93 + 75,03$	139,96
Průměrné daňové zatížení (%)	$139,96 / 389,52 * 100$	35,93

Zdroj: vlastní propočty

Na Slovensku je podle Světové zdravotnické organizace (WHO) třetí nejvyšší spotřeba tvrdého alkoholu na osobu (5,40 litru). Jedním z faktorů může být i nízká sazba spotřební daně na alkohol, avšak nemyslím si, že by to byla hlavní příčina.

5.3 Zdaňování alkoholu spotřební daní v Rakousku

Spotřební daň se zde uplatňuje na tabákové výrobky, výrobky s obsahem lihu, pivo, šumivé víno, výrobky z ropy a také nové automobily.

Daň z lihu je zde upravena především Spolkovým zákonem č. 703/1994 ve znění pozdějších předpisů, o spotřební dani na alkohol a zboží obsahující alkohol. V Rakousku je také využívána snížená sazba spotřební daně pro líh vyrobený v malých lihovarech.

Stanovená sazba spotřební daně uvalená na 1 hektolitr čistého alkoholu je 1000 EUR, což je nejméně ze sousedních států České republiky.

5.3.1 Becherovka

- 0,5 litru
- obsah alkoholu: 38 %
- průměrná cena 8,60 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 213,37 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 10,00 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 248,1 Kč/litr

Tabulka 12 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		213,37
DPH	$213,37 * 0,1667$	35,57
Cena bez DPH	$213,37 - 35,57$	177,80
Spotřební daň	$248,1 * 0,5 * 0,38$	47,14
DPH + spotřební daň	$35,57 + 47,14$	82,71
Průměrné daňové zatížení (%)	$82,71 / 213,37 * 100$	38,76

Zdroj: vlastní propočty

Při nákupu láhve Becherovky v Rakousku odvedeme do státní pokladny 38,76 % z prodejní ceny. To je téměř o 10 % méně než v České republice.

5.3.2 Absolut vodka

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 13,99 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 347,09 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 10,00 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 248,1 Kč/litr

Tabulka 13 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		347,09
DPH	$347,09 * 0,1667$	57,86
Cena bez DPH	$347,09 - 57,86$	289,23
Spotřební daň	$248,1 * 0,7 * 0,40$	69,47
DPH + spotřební daň	$57,86 + 69,47$	127,33
Průměrné daňové zatížení (%)	$127,33 / 347,09 * 100$	36,69

Zdroj: vlastní propočty

Absolut vodku pořídíme v Rakousku v přepočtu na koruny za 347 Kč. Z této částky odvedeme na spotřební dani a DPH 127 Kč, což představuje 36,69 % z prodejní ceny.

5.3.3 Tullamore dew

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 15,99 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 396,71 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 10,00 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 248,1 Kč/litr

Tabulka 14 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		396,71
DPH	$396,71 * 0,1667$	66,13
Cena bez DPH	$396,71 - 66,13$	330,58
Spotřební daň	$248,1 * 0,7 * 0,40$	69,47
DPH + spotřební daň	$66,13 + 69,47$	135,60
Průměrné daňové zatížení (%)	$135,6 / 396,71 * 100$	34,18

Zdroj: vlastní propočty

Po zjištění daňových zatížení u jednotlivých alkoholických nápojů můžeme říct, že čím levnější, tím menší podíl připadne z jeho prodejní ceny státu.

5.4 Zdaňování alkoholu spotřební daní v Německu

Spotřební daně jsou v Německu upraveny samostatnými zákony. Spotřební daň je uvalena na benzín, těžká paliva a jiné energetické produkty, na tabákové výrobky, pivo, víno a na rozdíl od České republiky je předmětem spotřební daně také káva. Od placení spotřebních daní jsou osvobozeny dvě německá území - ostrov Helgoland a oblast Büsingen, která patří ke švýcarskému daňovému a celnímu území.

Daňový systém Německa je složitý a vybírané daně na krytí veřejných výdajů se dělí na tři úrovně (spolkové daně, zemské daně a obecní daně a přírázky). Výnos spotřebních daní plyne výhradně do státní pokladny, výjimkou je daň z piva, která je celá příjmem spolkových zemí. Spotřební daň je stanovena sazbou 1303 EUR na jeden hektolitr čistého alkoholu, což je nejvíce ze sousedních států České republiky.

5.4.1 Becherovka

- 0,5 litru
- obsah alkoholu: 38 %
- průměrná cena 9,50 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 235,70 Kč
- DPH 19 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 13,03 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 323,27 Kč/litr

Tabulka 15 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		235,70
DPH	$235,70 * 0,1597$	37,64
Cena bez DPH	$235,70 - 37,64$	198,06
Spotřební daň	$323,27 * 0,5 * 0,38$	61,42
DPH + spotřební daň	$37,64 + 61,42$	99,06
Průměrné daňové zatížení (%)	$99,06 / 235,70 * 100$	42,03

Zdroj: vlastní propočty

Při zakoupení Becherovky, odvedeme do německé státní pokladny 42 %.

5.4.2 Absolut vodka

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 13,46 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 333,94 Kč
- DPH 19 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 13,03 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 323,27 Kč/litr

Tabulka 16 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		333,94
DPH	$333,94 * 0,1597$	53,33
Cena bez DPH	$333,94 - 53,33$	280,61
Spotřební daň	$323,27 * 0,7 * 0,4$	90,52
DPH + spotřební daň	$53,33 + 90,52$	143,85
Průměrné daňové zatížení (%)	$143,85 / 333,94 * 100$	43,08

Zdroj: vlastní propočty

5.4.3 Tullamore dew

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 14,90 EUR, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 369,67 Kč
- DPH 19 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 13,03 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 323,27 Kč/litr

Tabulka 17 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		369,67
DPH	$369,67 * 0,1597$	59,04
Cena bez DPH	$369,67 - 59,04$	310,63
Spotřební daň	$323,27 * 0,7 * 0,4$	90,52
DPH + spotřební daň	$59,04 + 90,52$	149,56
Průměrné daňové zatížení (%)	$149,56 / 369,67 * 100$	40,46

Zdroj: vlastní propočty

5.5 Zdaňování alkoholu spotřební daní v Polsku

V Polsku je ve srovnání s Českou republikou spotřební daň uplatňována na širší sortiment výrobků a její sazby jsou zpravidla vyšší. Spotřební daně jsou zde uvaleny mimo klasických komodit (tabák, alkoholické nápoje, pohonné hmoty) také na zboží, které není příliš obvyklé, například na parfémy a kosmetiku, vybranou elektroniku, automobily, jachty, střelné zbraně a další.

Spotřební daň uvalená na alkohol je stanovena na 1259,84 EUR na jeden hektolitr čistého alkoholu.

5.5.1 Becherovka

- 0,5 litru
- obsah alkoholu: 38 %
- průměrná cena 37 PLN, při aktuálním kurzu (5,919 Kč/PLN) – 219 Kč
- DPH 23 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 12,5984 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 312,57 Kč/litr

Tabulka 18 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		219,00
DPH	$219 * 0,1870$	40,95
Cena bez DPH	$219 - 40,95$	178,05
Spotřební daň	$312,57 * 0,5 * 0,38$	59,39
DPH + spotřební daň	$40,95 + 59,39$	100,34
Průměrné daňové zatížení (%)	$100,34 / 219 * 100$	45,82

Zdroj: vlastní propočty

Becherovku pořídíme v přepočtu na koruny za 219 Kč. Z této částky odvedeme na spotřební dani a DPH 100 Kč, což představuje 45,82 % z prodejní ceny.

5.5.2 Absolut vodka

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 60,2 PLN, při aktuálním kurzu (5,919 Kč/PLN) – 356,32 Kč
- DPH 23 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 12,5984 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 312,57 Kč/litr

Tabulka 19 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		356,32
DPH	$356,32 * 0,1870$	66,63
Cena bez DPH	$356,32 - 66,63$	289,69
Spotřební daň	$312,57 * 0,7 * 0,40$	87,52
DPH + spotřební daň	$66,63 + 87,52$	154,15
Průměrné daňové zatížení (%)	$154,15 / 356,32 * 100$	43,26

Zdroj: vlastní propočty

5.5.3 Tullamore dew

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 69 PLN, při aktuálním kurzu (5,919 Kč/PLN) – 408,41 Kč
- DPH 23 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 12,5984 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 312,57 Kč/litr

Tabulka 20 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		408,41
DPH	$408,41 * 0,1870$	76,37
Cena bez DPH	$408,41 - 76,37$	332,04
Spotřební daň	$312,57 * 0,7 * 0,40$	87,52
DPH + spotřební daň	$76,37 + 87,52$	163,89
Průměrné daňové zatížení (%)	$163,89 / 408,41 * 100$	40,13

Zdroj: vlastní propočty

5.6 Zdaňování alkoholu spotřební daní v Bulharsku

V Bulharsku se platí spotřební daň z komodit, jako jsou například paliva, suroviny obsahující alkohol, káva, čaj tabákové výrobky či některé osobní automobily.

V Bulharsku je spotřební daň uvalená na alkohol nejnižší ze všech členských států Evropské unie. Stanovená minimální sazba evropskou legislativou je 550 EUR na 1 hektolitr čistého alkoholu. V Bulharsku je spotřební daň zatěžující alkohol 562,43 EUR/1 hektolitr. Před pár lety se tato sazba vyskytovala i pod minimální sazbou stanovenou ve směrnici Evropské unie. V Bulharsku je daň z lihu oproti České republice poloviční. Spotřební daň hraje při tvorbě ceny velmi významnou roli. Díky nízké sazbě jsou ceny lihovin v této zemi jedny z nejlevnějších.

Ačkoli má Bulharsko spotřební daň uvalenou na líh nejnižší, rozhodně se neřadí mezi státy s nejvyšší spotřebou alkoholu. Nízké zdanění je v tomto případě logickým krokem. Pro zemi jsou zásadní příjmy z turistického ruchu a je třeba nalákat turisty na nízké ceny.

5.6.1 Becherovka

- 0,5 litru
- obsah alkoholu: 38 %
- průměrná cena 9,40 BGN, při aktuálním kurzu (12,657 Kč/BGN) – 118,98 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 5,6243 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 139,54 Kč/litr

Tabulka 21 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		118,98
DPH	$118,98 * 0,1667$	19,83
Cena bez DPH	$118,98 - 19,83$	99,15
Spotřební daň	$139,54 * 0,5 * 0,38$	26,51
DPH + spotřební daň	$19,83 + 26,51$	46,34
Průměrné daňové zatížení (%)	$46,34 / 118,98 * 100$	38,95

Zdroj: vlastní propočty

Z Becherovky zakoupené v Bulharsku odvedeme na daních do státního rozpočtu 38,95 % z prodejní ceny. I přes to, že má Bulharsko výrazně nízkou spotřební daň na alkohol, průměrné daňové zatížení se vyskytuje v evropském průměru. Daňové zatížení není tedy tak nízké, jak bychom očekávali. Tato skutečnost je způsobena především nízkou prodejní cenou Becherovky. Pokud by prodejci cenu zvýšili, daňové zatížení by se snížilo.

5.6.2 Absolut vodka

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 16,50 BGN, při aktuálním kurzu (12,657 Kč/BGN) – 208,84 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 5,6243 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 139,54 Kč/litr

Tabulka 22 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		208,84
DPH	$208,84 * 0,1667$	34,81
Cena bez DPH	$208,84 - 34,81$	174,03
Spotřební daň	$139,54 * 0,7 * 0,40$	39,07
DPH + spotřební daň	$34,81 + 39,07$	73,88
Průměrné daňové zatížení (%)	$73,88 / 208,84 * 100$	35,38

Zdroj: vlastní propočty

5.6.3 Tullamore dew

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 18,10 BGN, při aktuálním kurzu (12,657 Kč/BGN) – 229,09 Kč
- DPH 20 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 5,6243 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 139,54 Kč/litr

Tabulka 23 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		229,09
DPH	$229,09 * 0,1667$	38,32
Cena bez DPH	$229,09 - 38,32$	190,77
Spotřební daň	$139,54 * 0,7 * 0,40$	39,07
DPH + spotřební daň	$38,32 + 39,07$	77,39
Průměrné daňové zatížení (%)	$77,39 / 229,09 * 100$	33,78

Zdroj: vlastní propočty

I v případě Bulharska se potvrdilo, že čím vyšší je prodejní cena alkoholu, tím nižší je průměrné daňové zatížení.

5.7 Zdaňování alkoholu spotřební daní ve Švédsku

Švédsko má naopak od Bulharska spotřební daň uvalenou na líh nejvyšší. Ta se svou hodnotou výrazně liší od ostatních států. Stanovená sazba spotřební daně uvalená na 1 hektolitr čistého alkoholu je 5439,30 EUR. V cenách se promítá především vysoká spotřební daň a DPH, což vede k vysoké prodejní ceně lihovin.

Mezi nejdůležitější symboly Švédska se rozhodně nesmí opomenout zmínit Systembolaget (v překladu něco jako "systémová společnost"). Systembolaget je státem vlastněná monopolní síť obchodů s alkoholem. Nikdo jiný ve Švédsku alkohol prodávat nesmí. V rámci tohoto systému platí několik zajímavých zákonů, například:

- oficiální věková hranice pro pití alkoholických nápojů (například v restauracích) je osmnáct let, ale Systembolagetu můžete nakupovat až od dvaceti let;
- Systembolaget nesmí zvyšovat své prodeje reklamou. Může však vyvěsit cedule kolem obchodů tak, aby o své existenci dal přiměřeně způsobem vědět;
- množstevní slevy typu "tři za cenu dvou" jsou zakázány;
- žádný alkohol nesmí být nijak zvýhodněn oproti ostatním. Nejvíce se to projeví na pivo: chlazené pivo je zvýhodněné oproti nechlazenému. Obchod by tedy musel chlazené všechno pivo, ale protože to by přišlo příliš drahé, tak nechladí žádné. Nikde ve Švédsku se nedá koupit chlazené pivo, vychladit si ho musíte doma;

- všechny produkty si musí být rovny, proto je stanovena na všechny výrobky stejná marže.

Zdanění podléhají ve Švédsku automobily, energie (elektrická, topné oleje, pohonné hmoty), alkoholické nápoje, tabákové výrobky, inzerce, reklama, hry, loterie a další komodity.

Vysoké daně jsou způsobeny především tím, že veřejný sektor má zde odpovědnost za značné množství služeb. Ty zahrnují například výchovu, péči o nemocné a důchodce, sociální zabezpečení, pracovní trh a průmyslovou politiku, ochranu životního prostředí apod. *Aby mohly všechny tyto povinnosti plnit, musí veřejný sektor získat příslušné prostředky prostřednictvím daní. Švédské daně jsou tím pádem relativně vysoké, ale jsou založeny na filozofii, že se plátcům daní vrací v podobě převodů plateb a veřejných služeb.* (Římský, 2003)

5.7.1 Becherovka

- 0,5 litru
- obsah alkoholu: 38 %
- průměrná cena 136,83 SEK, při aktuálním kurzu (2,789 Kč/SEK) – 381,62 Kč
- DPH 25 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 54,3930 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 1349,49 Kč/litr

Tabulka 24 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		381,62
DPH	$381,62 * 0,2$	76,32
Cena bez DPH	$381,62 - 76,32$	305,30
Spotřební daň	$1349,49 * 0,5 * 0,38$	256,40
DPH + spotřební daň	$76,32 + 256,40$	332,72
Průměrné daňové zatížení (%)	$332,72 / 381,62 * 100$	87,19

Zdroj: vlastní propočty

5.7.2 Absolut vodka

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 40 %
- průměrná cena 202 SEK, při aktuálním kurzu (2,789 Kč/SEK) – 563,38 Kč
- DPH 25 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 54,3930 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 1349,49 Kč/litr

Tabulka 25 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		563,38
DPH	$563,38 * 0,2$	112,68
Cena bez DPH	$563,38 - 112,68$	450,70
Spotřební daň	$1349,49 * 0,7 * 0,4$	377,86
DPH + spotřební daň	$112,68 + 377,86$	490,54
Průměrné daňové zatížení (%)	$490,54 / 563,38 * 100$	87,07

Zdroj: vlastní propočty

Absolut vodku pořídíme v přepočtu na koruny za 563,38 Kč. Z této částky odvedeme na spotřební dani a DPH 490 Kč, což představuje 87 % z prodejní ceny.

5.7.3 Tullamore dew

- 0,7 litru
- obsah alkoholu: 43 %
- průměrná cena 262,40 SEK, při aktuálním kurzu (2,789 Kč/SEK) – 731,83 Kč
- DPH 25 %
- spotřební daň uvalená na etylalkohol: 54,3930 EUR/litr, při aktuálním kurzu (24,81 Kč/EUR) – 1349,49 Kč/litr

Tabulka 26 Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew

Ukazatel	Výpočet	Kč
Cena včetně DPH		731,83
DPH	$731,83 * 0,2$	146,37
Cena bez DPH	$731,83 - 146,37$	585,46
Spotřební daň	$1349,49 * 0,7 * 0,43$	406,20
DPH + spotřební daň	$146,37 + 406,20$	552,57
Průměrné daňové zatížení (%)	$552,57 / 731,83 * 100$	75,51

Zdroj: vlastní propočty

Ve Švédsku je výrazně vysoké daňové zatížení alkoholu. Vysoká cena alkoholu je způsobená jak vysokou spotřební daní, tak DPH.

6 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

V závěrečné části mé bakalářské práce se na základě prostudovaných skutečností pokusím navrhnout doporučení týkající se spotřební daně uvalené na alkohol v České republice.

Přestože konzumace alkoholu v EU postupně klesá, je to stále oblast, které je potřeba věnovat značnou pozornost. Při řešení problematiky jsem se v rámci bakalářské práce také zabývala tím, zda má změna výše spotřební daně vliv na spotřebu alkoholu tak, jak vyplývá z daňové teorie. Ve vyspělých zemích světa, v posledních letech, sazby spotřebních daní ustavičně rostly. Česká společnost je k alkoholu velmi tolerantní, čemuž odpovídají i průzkumy a statistiky, ve kterých se Češi s hodnotou 10,4 litru čistého alkoholu na obyvatele pravidelně řadí mezi jeho největší spotřebitele.

Přední místo v konzumaci alkoholu zaujímá Estonsko. Sazba daně uvalená na alkohol se v tomto státě pohybuje v evropském průměru. Švédsko, kde je stanovená sazba daně nejvyšší, má jednu z nejmenších spotřeb lihovin na obyvatele v Evropské unii. Pokud by se však do statistik započítaly hektolitry alkoholu, které se každodenně prolíjí na trajektech, Švédové by se bezpochyby dostali mezi běžný evropský průměr.

Dle mého názoru má spotřební daň uvalená na alkohol pouze velmi malý vliv na jeho spotřebu. Díky neustálému zvyšování spotřebních daní dochází spíše k nárůstu ilegálních palíren tvrdého alkoholu a pašování lihovin ze zahraničí. Ačkoli se spotřeba alkoholu v České republice v posledních letech nemění a sazba spotřební daně roste, daňové příjmy vybrané z lihu a lihovin naopak klesají, což je toho důkazem.

Nemyslím si, že k vyrovnaní státního rozpočtu je rozumné a vhodné zvyšovat daně, ačkoli je tento způsob, jak zvýšit příjmy, pro stát nejjednodušší východisko. Dle mého názoru je důležité, aby se spíše snížily vládní výdaje a zlepšila se efektivita hospodaření se státními prostředky.

Pokud dojde díky zvyšování spotřební daně k nárůstu prodejní ceny alkoholu, lidé buď tuto skutečnost přejdou bez většího omezování, nebo začne produkce černého alkoholu stoupat. V neposlední řadě mohou mnozí přejít k pití podstatně levnějšího alkoholu, jako je pivo či víno.

K omezení spotřeby alkoholu by přispěla vyhláška, která by zakazovala konzumaci alkoholických nápojů na veřejných prostorech a pravidelnější kontroly barů a diskoték, kde si často nezletilí alkohol obstarají bez větších problémů.

ZÁVĚR

Hlavní cílem bakalářské práce bylo srovnat spotřební daně v České republice a ve vybraných státech Evropské unie a poukázat na nejvýraznější rozdíly. Problematika zdaňování spotřeby je však natolik rozsáhlá, že bylo nutné se v praktické části zaměřit výlučně na spotřební daň uvalenou na alkohol.

Ze srovnání je zřejmé, že mezi jednotlivými daňovými soustavami můžeme najít značné rozdíly. Zásadní odlišnosti ve zdaňování alkoholických nápojů tkví v rozdílech ve stanovených sazbách daní. V sousedních zemích s Českou republikou nejsou až tak výrazné rozdíly. Sazba spotřební daně v Rakousku, Slovensku, Německu a Polsku je v evropském průměru. Daňové zatížení se nachází v rozmezí 34 % až 48 %. Nejčastěji se však pohybuje kolem 40 %.

V Bulharsku, kde je sazba spotřební daně uvalená na alkohol nejnižší, bychom mohli očekávat, že i daňové zatížení bude nízké. Po analýze jsem však zjistila, že skutečnost je jiná. A to především z důvodu, že alkoholické nápoje jsou v tomto státě poměrně levné. Pokud se z takto nízkých prodejních cen vypočte spotřební daň a DPH zjistíme, že daňové zatížení se pohybuje kolem 35 %. Díky analýze jsem dospěla k poznatku, že čím dražší alkoholický nápoj si v tomto státě zakoupíme, tím menší podíl z jeho prodejní ceny připadne státu. Dle mého názoru by si Bulharsko zvýšením daní příliš nepolepšilo. Mezi jeho hlavní příjmy do státního rozpočtu patří bezpochyby i cestovních ruch a mnohými turisty je tato destinace vyhledávaná právě díky nízkým cenám.

Naopak nejvyšší sazba spotřební daně je ve Skandinávských zemích, zejména ve Švédsku. Tato skutečnost se také projevuje ve vysokých prodejních cenách alkoholických nápojů, které jsou často o více než 220 % vyšší než v České republice. Navzdory tomu vyrážejí tisíce Švédů o víkendech na trajektech do Estonska, Lotyšska nebo Německa a jejich jediným cílem je pořádně se napít a dovézt si několik beden levného pití domů. Spotřební daň uvalená na alkohol je ve Švédsku více než 4,5 krát vyšší než v České republice.

Z předložené práce je zřejmé, že dotčená problematika svou šíří přesahuje rozsahový rámec vhodný pro tento druh práce. I přesto, že nebylo možné podrobně zanalyzovat všechny aspekty týkající se spotřební daně, věřím, že jsem cíl práce vytyčený v úvodu naplnila.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografická literatura

- [1] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [2] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU*. 5. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2012, 400 s. ISBN 978-807-2018-819.
- [3] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- [4] ŠULC, Ivo. *Zákon o spotřebních daních s komentářem: k 1.4.2010*. 3. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2010, 407 s. ISBN 978-807-2636-082.
- [5] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. Vyd. 10., aktualizované. Praha: VOX, 2010. 355 s. ISBN 978-80-86324-86-9.

Legislativní dokumenty

- [6] Směrnice Rady 92/12/EHS ze dne 25.02.1992 o obecné úpravě, držení, pohybu a kontrole výrobků podléhajících spotřební dani.
- [7] Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Elektronické zdroje

- [8] Daně: Kdo rozhoduje o výši daní? *Europa.eu* [online]. 17.04.2012 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/tax/index_cs.htm
- [9] GOLA, Petr. Spotřební daně v Evropské unii. In: *Účetní kavárna: čerstvé informace, horké diskuse* [online]. 2009 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d5091v7112-spotrebni-dane-v-evropske-unii/>

- [10] GOLA, Petr. Víno v Evropě: Kdo platí nejvyšší spotřební daň?
In: Finance.cz [online]. 20.02.2012 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z:
<http://www.finance.cz/zpravy/finance/343166-vino-v-evrope-kdo-plati-nejvyssi-spotrebni-dan/>
- [11] MACKOVÁ, Katarína. WHO: Češi jsou druzí na světě ve spotřebě alkoholu.
In: EuroZpravy.cz [online]. 15.02.2011 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z:
<http://ekonomika.eurozpravy.cz/svet/23042-who-cesi-jsou-druzi-na-svete-ve-spotrebe-alkoholu/>
- [12] MIKULKA, Milan. Anatomie ceny alkoholu: Ve státní kase skončí půlka toho, co zaplatíte. In: *Ihned* [online]. 2012, 13.03.2012 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z:
<http://m.ihned.cz/c1-55022660-anatomie-ceny-alkoholu-ve-statni-kase-skonci-pulka-toho-co-zaplatite>
- [13] Ministerstvo financí České republiky. *Upřesněné výsledky pokladního plnění státního rozpočtu ČR za rok 2009* [online]. 08.01.2009 [cit. 2012-04-29].
Dostupné z:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_ministerstva_52302.html?year=2010
- [14] Ministerstvo financí České republiky. *Upřesněné výsledky pokladního plnění státního rozpočtu ČR za rok 2010* [online]. 10.01.2011 [cit. 2012-04-29].
Dostupné z:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_ministerstva_59843.html?year=2011
- [15] Ministerstvo financí České republiky. *Výsledky pokladního plnění státního rozpočtu ČR za rok 2011* [online]. 30.01.2012 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_68053.html?year=2012
- [16] ŘÍMSKÝ, Miroslav. Daňový systém ve Švédsku. In: *Měšec* [online]. 2003 [cit. 2012-04-28]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/danovy-system-ve-svedsku/>

- [17] Slovensko po měsíci ruší spotřební daň na ovocná vína. *Finance.cz* [online]. 01.02.2012 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/341363-slovensko-po-mesici-rusi-spotrebni-dan-na-ovocna-vina/>
- [18] Spotřební daně. *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 2009 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelske-prostredi/spotrebni-dane-bariery-na-vnitrim-trhu/1000520/51553/>
- [19] ZÁVĚRKA, Jakub. Alkohol. In: *Zaverka* [online]. 2011 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: <http://www.zaverka.com/2011/09/alkohol.html#comment-form>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BGN	Bulharský lev
č.	Číslo
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
ES	Evropské společenství
EHS	Evropské hospodářské společenství
EU	Evropská unie
EUR	EURO
hl	Hektolitr
Kč	Koruna česká
ks	Kus
kg	Kilogram
l	Litr
LPG	Liquefied petroleum gas
např.	Například
mld.	Miliarda
PLN	Polský zlotý
PC	Požizovací cena
s.	Strana
Sb.	Sbírka
SEK	Švédská koruna
VPC	Vážená průměrná maloobchodní prodejní cena
Tzv.	Takzvaný

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 <i>Rozdělení všeobecných daní ze spotřeby</i>	16
Obrázek 2 <i>Zásadní předpisy v oblasti akcízů</i>	23
Obrázek 3 <i>Spotřební daň u vína v zemích EU (stav k 1. červenci 2011)</i>	28
Obrázek 4 <i>Sazby daně uvalené na alkohol v zemích EU</i>	34

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 <i>Postavení spotřebních daní v celkových příjmech do státního rozpočtu</i>	15
Tabulka 2 <i>Minimální sazby daně z paliv – pohonných hmot</i>	26
Tabulka 3 <i>Minimální sazby daně z paliv pro topné účely a elektrické energie</i>	26
Tabulka 4 <i>Minimální sazby daně z paliv pro průmyslové nebo komerční účely</i>	26
Tabulka 5 <i>Vývoj sazeb daně hlavních akcí v ČR</i>	31
Tabulka 6 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky</i>	35
Tabulka 7 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky</i>	36
Tabulka 8 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew</i>	37
Tabulka 9 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky</i>	38
Tabulka 10 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky</i>	39
Tabulka 11 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew</i>	39
Tabulka 12 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky</i>	40
Tabulka 13 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky</i>	41
Tabulka 14 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew</i>	42
Tabulka 15 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky</i>	43
Tabulka 16 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky</i>	43
Tabulka 17 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew</i>	44
Tabulka 18 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky</i>	45
Tabulka 19 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky</i>	46
Tabulka 20 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew</i>	46
Tabulka 21 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky</i>	47
Tabulka 22 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky</i>	48
Tabulka 23 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew</i>	49
Tabulka 24 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Becherovky</i>	50
Tabulka 25 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Absolut vodky</i>	51
Tabulka 26 <i>Výpočet průměrného daňového zatížení (%) u Tullamore dew</i>	52

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha PI: Sazby akcízu uvaleného na víno a alkohol v jednotlivých členských státech EU ke stavu k 31.7.2011
- Příloha PII: Standartní sazby akcízu uvaleného na pivo v jednotlivých členských státech EU ke stavu k 31.7.2011
- Příloha PIII: Sazby akcízu uvaleného na cigarety v jednotlivých členských státech EU ke stavu k 31.7.2011
- Příloha PIV: Sazby akcízu uvaleného na benzin v jednotlivých členských státech EU ke stavu k 31.7.2011

**PŘÍLOHA P I: SAZBY AKCÍZU UVALENÉHO NA VÍNO A ALKOHOL
V JEDNOTLIVÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH EU KE STAVU**

K 31.7.2011

Členský stát	Tiché víno	Šumivé víno	Etylalkohol	Sazba DPH v %
	Min. sazba 0 EUR/1hektolitr	Min. sazba 0 EUR/1hektolitr	Min. sazba 550 EUR/1hektolitr	
	Sazba v EURO	Sazba v EURO	Sazba v EURO	
Belgie	47,10	161,13	1752,24	21
Bulharsko	0,00	0,00	562,43	20
Česká republika	0,00	95,82	1167,08	20
Dánsko	82,39	123,45	2012,80	25
Estonsko	73,11	73,11	1418,00	20
Finsko	283,00	283,00	3940,00	23
Francie	3,55	8,78	1514,47	19,6
Irsko	262,24	524,48	3113,00	21
Itálie	0,00	0,00	800,01	20
Kypr	0,00	0,00	598,01	15
Litva	57,34	57,34	1278,96	21
Lotyšsko	63,40	63,40	1324,32	22
Lucembursko	0,00	0,00	1041,15	15
Maďarsko	0,00	52,04	1008,22	25
Malta	0,00	0,00	1250,00	18
Německo	0,00	136,00	1303,00	19
Nizozemsko	70,56	240,58	1504,00	19
Polsko	40,13	40,13	1259,84	23
Portugalsko	0,00	0,00	1031,57	23
Rakousko	0,00	0,00	1000,00	20
Rumunsko	0,00	34,05	750,00	24
Řecko	0,00	0,00	2450,00	23
Slovensko	0,00	79,66	1080,00	20
Slovinsko	0,00	0,00	1000,00	20
Španělsko	0,00	0,00	830,25	18
Švédsko	234,10	234,10	5439,30	25
Velká Británie	278,04	382,87	2941,44	20

Zdroj: Široký, 2012, s. 388

**PŘÍLOHA P II: STANDARTNÍ SAZBY AKCÍZU UVALENÉHO NA
PIVO V JEDNOTLIVÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH EU KE STAVU
K 31.7.2011**

Členský stát	Akcíz na stupeň Plato	Akcíz na stupeň alkoholu	Sazba DPH v %
	Min. sazba 0,748 EUR/stupeň Plato	Min. sazba 1,87 EUR/stupeň alkoholu	
	Sazba v EURO	Sazba v EURO	
Belgie	1,7105		21
Bulharsko	0,767		20
Česká republika	1,31		20
Dánsko		6,83	25
Estonsko		5,43	20
Finsko		26,00	23
Francie		2,71	19,6
Irsko		15,71	21
Itálie	2,35		20
Kypr		4,78	15
Litva		2,46	21
Lotyšsko		3,07	22
Lucembursko	0,7933		15
Maďarsko	2,31		25
Malta	1,50		18
Německo	0,787		19
Nizozemsko	0,788		19
Polsko	1,98		23
Portugalsko		7,11	23
Rakousko	2,0		20
Rumunsko	0,748		24
Řecko	2,60		23
Slovensko	1,65		20
Slovinsko		10,00	20
Španělsko	0,91		18
Švédsko		18,01	25
Velká Británie		21,40	20

Zdroj: Široký, 2012, s. 387

**PŘÍLOHA P III: SAZBY AKCÍZU UVALENÉHO NA CIGARETY
V JEDNOTLIVÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH EU KE STAVU
K 31.7.2011**

Členský stát	Jednotkový akcíz (na 1000 ks cigaret)		Akcíz ad valorem	Akcízy celkem	DPH	Celkové daňové zatížení
				57% VPC		
	v EUR	v % VPC	v % VPC	V % VPC	v % PC	v % VPC
Belgie	15,93	7,04	52,41	59,45	17,36	76,81
Bulharsko	51,64	45,91	23,00	68,91	16,67	85,58
Česká republika	43,82	31,54	28,00	59,54	16,67	76,21
Dánsko	90,58	38,99	21,65	60,65	20,00	80,64
Estonsko	38,35	34,78	33,00	67,78	16,67	84,45
Finsko	17,50	8,10	52,00	60,10	18,70	78,80
Francie	19,59	7,26	56,99	64,25	16,39	80,64
Irsko	183,42	42,90	18,25	61,56	17,36	78,51
Itálie	7,68	3,74	54,57	58,31	16,67	71,24
Kypr	43,82	31,54	28,00	59,54	16,67	76,21
Litva	38,23	35,39	25,00	60,39	17,36	77,74
Lotyšsko	35,22	31,85	34,00	65,85	18,03	83,88
Lucembursko	16,89	9,38	47,84	57,22	13,04	70,26
Maďarsko	35,60	32,20	28,40	60,60	20,00	80,60
Malta	28,00	14,89	47,00	61,89	15,25	77,14
Německo	90,80	39,51	21,94	61,14	15,97	61,45
Nizozemsko	135,66	57,31	8,59	65,90	15,97	81,87
Polsko	40,22	34,66	31,41	66,07	18,70	84,77
Portugalsko	69,07	35,42	23,00	58,42	18,70	77,12
Rakousko	34,00	17,95	42,00	59,95	16,67	76,62
Rumunsko	51,49	38,20	21,00	59,20	19,35	78,55
Řecko	19,66	12,55	52,45	65,00	18,70	83,70
Slovensko	55,70	41,95	23,00	64,95	16,67	81,92
Slovinsko	20,40	15,45	45,15	60,61	16,67	77,28
Španělsko	12,70	7,63	57,00	64,63	15,25	79,88
Švédsko	137,77	55,49	1,00	56,49	20,00	76,49
Velká Británie	178,60	56,97	16,50	73,47	16,67	90,13

Zdroj: Široký, 2012, s. 386

**PŘÍLOHA P IV: SAZBY AKCÍZU UVALENÉHO NA BENZIN
V JEDNOTLIVÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH EU KE STAVU
K 31.7.2011**

Členský stát	Olovnatý benzin	Bezolvnatý benzin	Sazba DPH (%)
	Min. sazba 421 EUR/1000 l	Min. sazba 359 EUR/1000 l	
	Sazba v EURO	Sazba v EURO	
Belgie	637,67	613,57	21
Bulharsko	424,38	363,02	20
Česká republika	561,43	525,80	20
Dánsko	669,06	576,20	25
Estonsko	422,77	422,77	20
Finsko	neprodává se	627,00	23
Francie	639,60	606,90	19,6
Irsko	576,22	576,22	21
Itálie	613,20	613,20	20
Kypr	421,00	359,00	15
Litva	579,24	434,43	21
Lotyšsko	450,83	407,16	22
Lucembursko	516,66	464,58	15
Maďarsko	453,53	438,20	25
Malta	588,18	469,39	18
Německo	721,00	669,80	19
Nizozemsko	799,88	718,27	19
Polsko	neprodává se	421,69	23
Portugalsko	650,00	582,95	23
Rakousko	554,00	482,00	20
Rumunsko	421,19	359,59	24
Řecko	681,00	670,00	23
Slovensko	597,49	550,52	20
Slovinsko	421,61	417,14	20
Španělsko	457,79	424,69	18
Švédsko	678,00	413,31	25
Velká Británie	779,96	667,93	20

Zdroj: Široký, 2012, s. 385